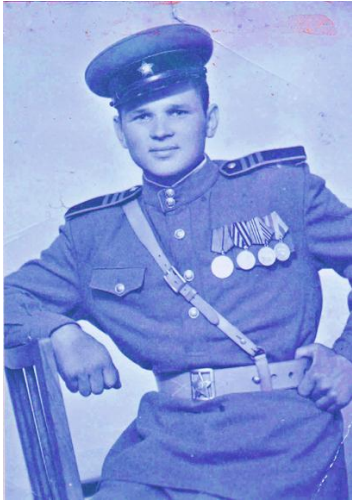

БЕРЕГИ ГРИГОРІЯ ШЛАПАЦЬКОГО

Старший сержант
Г.І.Шлапацький
Відень 1945 рік

Життя як ріка, і у кожного вона своя: стрімка, швидкоплинна або ж тиха та розважлива. І береги у неї теж такі несхожі: то піщані, то скалисті, то вкриті зеленню чи кригою та снігами. Одне достеменно: у кожній ріці і у кожного берега є свій початок.

Життєва ріка маслівчанина Григорія Івановича Шлапацького бере свій витік у мальовничому селі Руда на Сквирщині. Саме там першим зеленим листом оповився берег його дитинства. Не легким воно було, бо п'ятеро дітей росло у родині Шлапацьких. У 33-му від голодної смерті цю сім'ю врятував тільки продуктовий пайок батька, який працював столяром на Шамраївському цукровому заводі. А загалом, у Руді від

голоду тоді померло більша ста чоловік.

Не встигло це горе зарости прибережним очеретом, як потемнів той берег і не стало сонця. Та закрили його не хмари а ворожі літаки із чорними хрестами. Чотирнадцятилітньому Григорію той літній ранок, 22 червня 1941 року вривався у пам'ять на все життя. Він щойно прийшов із Раставиці, накупавшись у ній досхочу. Домашні тільки-тільки сіли обідати, як раптом земля здригнулась від розриву бомб. Небо аж почорніло від великої кількості німецьких бомбардувальників, які ринули на Білу Церкву. Кілька наших яструбків відважно кинулись їм навперейми і відразу ж спалахнули, мов сірникові коробки.

То чи зійде ще сонце над рідним берегом, який топче кований чобіт окупанта? Тоді, у 41-му і навіть у 42-му того ще ніхто не міг знати. Розстріли у сусідній Шамраївці відбувались мало не щодня. Там же стратили і усіх комуністів, активістів та оточенців із Руди. Місцеві ж їх і повидавали. Усіх колишніх колгоспників окупанти зігнали на примусові роботи у громгосп. Та оскільки обробляти поля було нічим, то новий режим почав застосовувати газогенераторні трактори, які на смерть труїли газом тих, хто на них працював. Чи був опір? Так, не покидало відчуття, що потрібно мститись. При чому за всіх: кого знав і кого не знав. Тож і Гриша Шлапацький разом із своїм другом Женею Одинцовим здійснили диверсію: підпалили німцям бочки із мазутом. Згорів весь склад паливно-мастильних матеріалів, та на щастя пожежу було списано на самозапалювання. А інакше під каральну операцію потрапило б пів села.

Розвиднилось у Руді 31 грудня 1943 року, під самий Новий рік. Село звільнила перша чехословацька дивізія Людвіга Свободи. Та тікаючи, німці гнали із собою молодь, тому Григорію довелось переховуватись, аж поки не зайшли визволителі. А за ними на третій же день з'явилися і військово-польові військкомати. Мобілізація була тотальною. Із села забрали усіх чоловіків віком від сімнадцяти до сорока п'яти років і навіть старших. Два дні тренування на городах, і ось уже Григорій потрапляє у 107-й запасний стрілецький полк. Звідти, із курсантських казарм і почався його фронтовий берег. Через вісім місяців дорога на фронт приведе Григорія у польський Жешув, де він ще доучуватиметься на командира протитанкової гармати. А свій перший бій старший сержант Шлапацький прийме на залитому солдатською кров'ю Сандомирському плацдармі. Як командир обслуги 120-мм полкового міномету 146-го мінометного полку 1-ї гвардійської артилерійської дивізії він пройде усю Сілезію і частину Німеччини. Буде відзначений шістьма Грамотами Верховного командування за «відмінні бойові дії при оволодінні містом Дрезден», за взяття міст Шпроттау, Нейгитедтель, Грюнберг, Зорау, Земмерфельд та за форсування річок

Одер, Нейсе, Шпрес. Крім того, буде нагороджений бойовими медалями: «За відвагу», «За взяття Берліна», «За визволення Праги». Він отримає важку контузію, із наслідками якої потім боротиметься все життя. Ще більшим ударом для нього стане втрата комбата, який потрапивши в оточення, останню кулю пустив собі у голову. Трапилось це 28 квітня 1945 року, за один крок до Перемоги. І молодесенький комбат здобуваючи ту Перемогу так і пішов у небуття без нагород та почесей. Тільки слово небуття тут не зовсім підходить. Бо Григорій Іванович вирішив, що житиме тепер і за нього, на березі під назвою «За того хлопця».

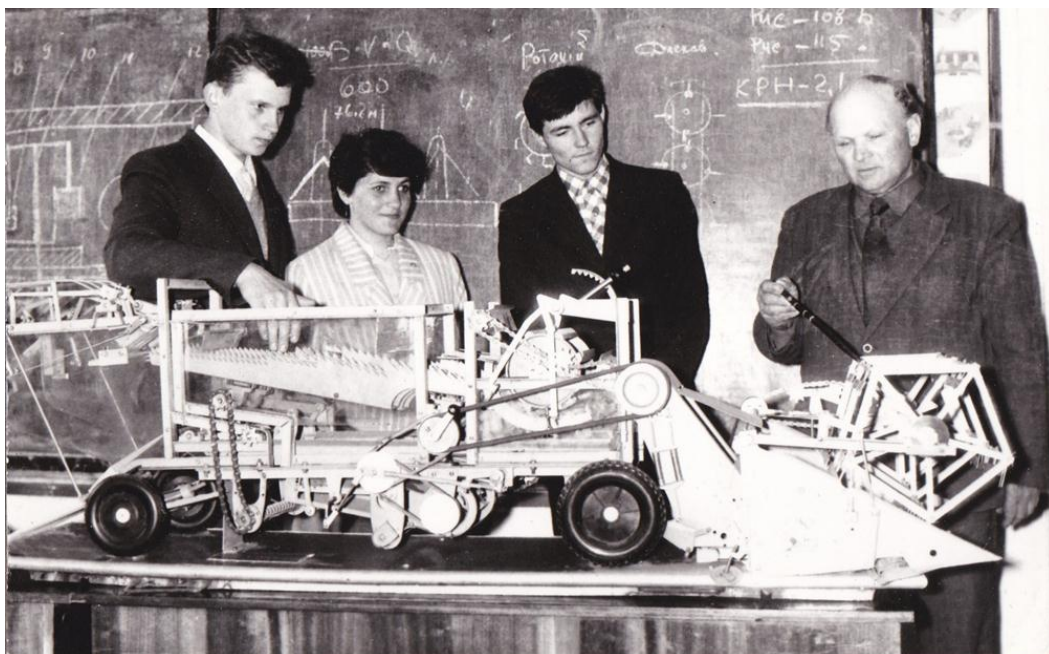
Демобілізувався старший сержант Шлапацький у 1950-му році. Закінчивши школу робітничої молоді при Шамраївському цукровому комбінаті, продовжив навчання в Українській с/г академії. Другу вищу освіту здобув у педагогічному інституті ім. Драгоманова. Можна сказати, що студентські роки теж стали берегом особистого подвигу фронтовика. Адже у часи важкої повоєнної скрути не у кожного вистачало сили волі щоб подолати таку вершину. Як згадував Григорій Іванович: «Із війни не привіз я ніяких трофеїв, крім шинельки та гімнастюрки на своїх плечах. Та і те зносив на лахміття, поки учився».

У Маслівку, тобто на маслівський берег Григорій Іванович прибув у 1961 році. Та не один, а уже із сім'єю. У Маслівському с/г технікумі/Маслівському радгоспін-технікумі він викладав технічні дисципліни, а дружина, Зінаїда Пилипівна, агрономічні. Маючи другу групу інвалідності, міг би звичайно обмежуватись лише педагогічним навантаженням. Але ж честь, совість та ще свята обітниця «За себе і за того хлопця» змушували фронтовика трудитись за двох.

Важко і перелічити усі трудові здобутки Григорія Івановича Шлапацького. Наприклад, саме за його ініціативою було створено при закладі колекційно-дослідне поле, яке стало базовим для організації семінарів-практикумів навіть республіканського рівня. Такого ж статусу набув і створений ним «Зелений клас». У 60-х роках, коли розпочинається активне впровадження технічних засобів навчання /ТЗН/ у вітчизняний освітній процес, саме Григорій Іванович стає і піонером, і активним втілювачем цієї справи у Маслівському аграрному закладі. Він створює і облаштовує лабораторію ТЗН, яка обслуговувала 70% усіх аудиторій технікуму. До того ж, навчально-дослідна і експериментальна установа Григорія Івановича самостійно виготовляла більшість контролюючих та демонстраційних систем. Тобто їх не потрібно було купувати за великі гроші. А сам винахідник особисто сконструював машину-робота для автоматизованої оцінки знань студентів. Звісно, що він назвав її «Маслівчанкою». Загалом, фронтовик запатентує 18 винаходів і очолить районне товариство раціоналізаторів та винахідників. А також впродовж двадцяти восьми років безпосередньо керуватиме цим напрямком роботи у Маслівському радгоспін-технікумі. Тут слід зазначити, що крім педагогічної діяльності Григорій Іванович багато сил віддавав і виробничій галузі такого потужного на той час фахового освітнього закладу. Загальний трудовий стаж Г.І. Шлапацького сягає без малого шістдесяти літ. У свою чергу держава відзначила цього подвижника і працелюба медаллю «За трудову доблесть» та медаллю «За трудову відзнаку». А як мудрий педагог та наставник Григорій Іванович випустив у світ аж 13 груп, і для кожної із них став справжнім Великими Педагогічними батьком.

Нині Григорію Івановичу Шлапацькому виповнюється 95 років. Він та його дружина, Зінаїда Пилипівна уже давно на заслуженому відпочинку. А все ж, ветеран і досі у строю. Ні, це не шаблонна фраза, бо молодість душі таки цвіту не губить. До того ж, у Маслівському аграрному закладі педагогічну династію Шлапацьких гідно продовжує їхня донька, Валентина Григорівна. І якщо десь там, на отому небесному березі, питає колись комбат у свого старшого сержанта: «То як Григорію прожив ти своє життя?», то і тоді знайдеться у ветерана достойна відповідь. І скаже Григорій

Шлапацький так: «Чесно прожив. У великих трудах, за себе, за тебе і за нашу Перемогу!». А колектив Маслівського аграрного фахового коледжу зичить Григорію Івановичу міцного здоров'я і дає наказ: «Живіть, Батьку, ще довго! І нехай на Вашому березі не в'яне цвіт любові від рідних та близьких. А стяг Пошани перед Вашим подвигом хай ніколи не зблякне і не потьмяніє!»

Г.І. Шлапацький працює із групою студентів. Фото 80-х рр.

Г.І. Шлапацький створив при Маслівському аграрному закладі лабораторію ТЗН. Фото 80-х рр.

8.05.2019 р. Г.І.Шлапацького вітає адміністрація та студенти
Маслівського аграрного закладу

Г.І. Шлапацький та В.Г. Шлапацька біля
76-ти мм протитанкової гармати ЗИС. 8.05.2013 р.

Біля рідної хати. 2013 р.

У родинному колі. 2000-ні рр.